SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2014

6
10

ALLTID BEREDT

Beverne Oskar Iversby og Carl Philip Simensen blir tatt opp av gruppeleder Rita Standal i Fredrikstad MS speidergrupppe.

TEMA: SAMMEN

Bli inspirert til å legge ut på nye speider-eventyr sammen!

AKTIVITETSTIPS

Bli med på speidermøte i svømmehallen.

BLI EKSPERT

Lær å finne veien ved hjelp av stjernene.

SPEIDERAKSJONEN

Eget blad i bladet om årets Speideraksjon!

INNHOLD

Speideren 6-10 #1.2014

SMÅ OG STORE NYHETER

AKTIVITETSTIPS

FORDYPNING

LEDER

Jeg heter **Silje** og er redaktør for Speideren.

Speidere speider sammen

Temaet for dette nummeret av Speideren er *sammen*. Sammen er et viktig ord. Speiding er opplevelser og å lære nye ting, men ikke alene - sammen med andre speidere. Speiding handler altså om å speide sammen.

For å lære nye ting må du kanskje prøve noe du aldri har gjort før. Og da hender det at det ikke går helt etter planen. Heldigvis er det helt greit, i speideren er det nemlig lov å prøve og feile. Og det fineste er at du slipper å gjøre det alene, du har jo en helt flokk å gjøre det sammen med!

I bladet kan du lese mer om hva andre speidere gjør på. Blant annet om speiderne som tok det nye svømmemerket sammen, eller gruppen som reiste til et solobservatorium for å lære mer om Sola. Og så finner du selvfølgelig lure aktivitetstips. Har du prøvd å steke egg i en konvolutt før, kanskje?

God lesning!

Speiderhilsen
Silje Høysæter
ansvarlig redaktør

Norges speiderforbund

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

Ansvarlig redaktør: Silje Høysæter
Design: Løwehjerte design AS
Trykk: Eco Print
Opplag 6-10: 4 250 (18 150 totalt)
Forsidefoto: Tove Artnzen
Redaksjonen avsluttet: 06.02.2014
Generalsekretær: Jens Morsø
Speidersjef: Knut Slettebak
Bidragsytere:
Kirvil Kaasa, Ksenia Sazonova, Lise Larsen Kjelstrup, Karoline Tetzlaff B. Hauge

Redaksjonsråd:
Silje Høysæter (silje1210@gmail.com)
Carl-Frederic Salicath (cfsalicath@gmail.com)
Lars Volden (voldenjr@gmail.com)
Alexander Vestrum (vestrum@gmail.com)
Espen Willersrud (espen@willersrud.no)
Stian Seland (stian@skrivesperre.no)
Tove Arntzen (tovearn@online.no)
Monica Hägglund Langen (mohnlange@gmail.com)

Miljøfyrtårn®

Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som et miljøfyrtårn.

KORTNYTT

Korte nyheter om små og store speiderhendelser. Har du gjort noe som andre bør kjenne til? Tips oss på kirvil.kaasa@speiding.no

NYHET

Tekst: Alexander Vestrum/Tove Arntzen

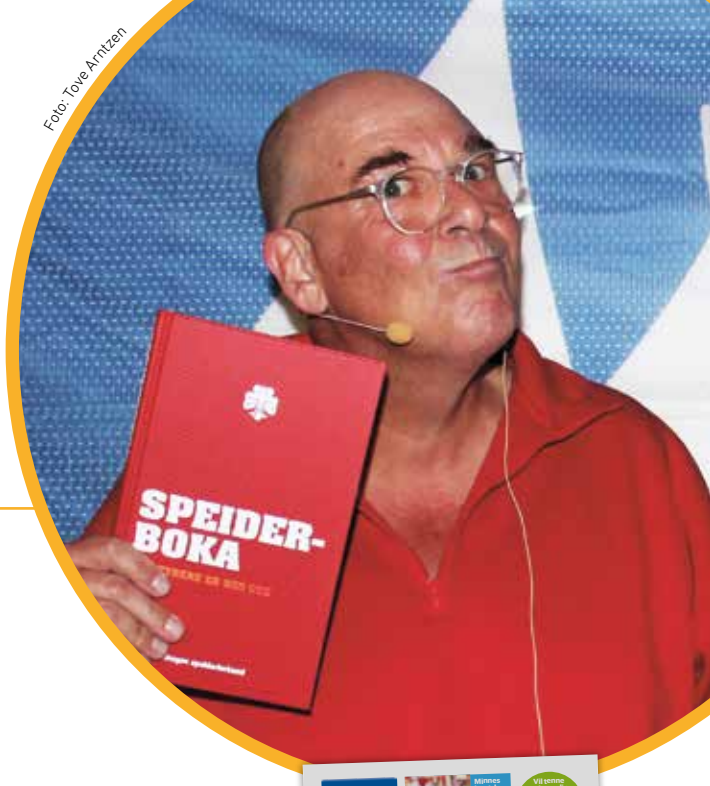

Foto: Tove Arntzen

SULA-SPEIDERNE FÅR TAKK

Speiderne på øya Sula på Sunnmøre tenner hvert år et lyskors på nyttårsaften. Det fortjener de en honnør for, uttaler Solveig Strand på Gåseid til Sunnmørsposten.
- I all slags vær sørger de for at korset er på plass, og jeg synes de bør få honnør for at de tenner faklene til glede for alle oss andre, skriver Solveig.

Foto: Per Hovland, Oppland Arbeiderblad

SPEIDERE OVERLEVDE VED Å BRYTE SEG INN

Da to 17-årige speidere ble overrasket av uvær på Øyerfjellet i Oppland, berget de livet ved å bryte seg inn i ei hytte. De la igjen brev til hytteeieren, der de tilbød seg å betale for et knust vindu og sjokolade som de spiste, skriver Oppland Arbeiderblad.
- Vi er to roverspeidere fra Gjøvik. Vi har vært på skitur med telt og sovepose i tre dager. I dag startet vi opp fra Øvre Moksjø og skulle gå via Akksjøkampen til Lyngtjern. På den siste distansen var vi så uheldige å tulle oss helt bort. Turen i dag har vært meget anstrengende, så på slutten var vi helt utslitt, skrev speiderne.
Dette skjedde for 43 år siden, men det var først nå nylig at Tom Torkehagen og kameraten Trond Paaske fra Gjøvik hørte fra hytteeier Helge Offigstad, skriver avisa.
– Først og fremst ble jeg imponert over det høflige brevet speiderne la igjen, sier hytteeieren nå.

ROS TIL FOLLO-SPEIDERE

Langhus speidergruppe i Follo krets har tradisjon for å holde åpent på hytta på Sterkerud. Lokalavisa Østlandets Blad gir dem «Dagens ros» for å gjøre det også på en snøfattig vinter.

ØB

Lørdag 4/1/2014 kr.25

Ferien reddet i siste liten

DAGENS ROS

64 877 877

Konkurser trefoldiget i desember

Trener med terapihund

DANSKENE FÅR OGSÅ SPEIDER-LEGO

Foto: Iver Gjendem

Selv om Lego lages i Danmark, handler våre danske speidervenner Lego i Speider-sports norske nettbutikk. Speider-sport ble raskt utsolgt for Speider-Legoen, og ny leveranse kommer først i midten av mars. I løpet av året får også danskene sitt eget sett med speider-Lego, og fra 13.–16. februar kunne de se speider-Lego fra Norge utstilt på Lego World i København.

SENKET SKULDRENE MED HERODES FALSK

I desember inviterte Fredrikstad Speiderråd distriktets ledere og rovere til å «senke skuldrene» på Gressvik menighetssenter, med underholdning og julemat. 100 fremmøtte fikk seg en flott overraskelse av leder Karl-Erik Onstad da han presenterte evigunge Herodes Falsk, som holdt et engasjerende foredrag om betydningen av hjernens enkleste muskelbeskjed, nemlig smilet!

Foto: Jens Erik Jensrud/Henning Holter Christensen i Hamar Arbeiderblad

REDDET FETTEREN FRA Å DRUKNE

Christiane Skaug (11), som er speider i 1. Løten speidergruppe, har fått en utmerkelse fra Redningsselskapet etter at hun reddet fetteren sin, Niclas, fra å drukne i Mjøsa. De to lekte med en «tube» på vannet, men uten redningsvester. Tuben veltet, og Niclas greide ikke å svømme inn til land. Christiane forstod at situasjonen ble kritisk da begge ble borte under vannflaten. Hun la seg dermed på ryggen og svømte innover til land med søskenbarnet.

– Dette var en stor redningsbragd, og det står stor respekt av det Christiane utrettet, sier Redningsselskapet, som belønner livredderen med livslangt medlemskap og redningsvest.

Foto: Tove Arntzen

PEPPERKAKE-SPEIDERLEDER

Før jul hadde de minste speiderne i Kjølberg MS Speidergruppe, altså beverne, baking på programmet. De hadde bestemt seg for å sette Kjølberg-rekord i pepperkakebaking. Pepperkakemannen skulle bli like stor som en speiderleder! Som planlagt ble det en imponerende pepperkake-speiderleder i nesten naturlig størrelse. Kakemannen, som hadde fått navnet herr Hansen, ble loddet ut. Dette innbrakte hele 1 300 kroner, som skal sendes til en skole i Zimbabwe.

JUBILEUMSMERKE

I forbindelse med grunnlovsjubileet kan speidere i alle aldre ta et jubileumsmerke. Merkekrav og info finnes på www.speiderbasen.no.

Vi feirer

GRUNNLOVSJUBILEET 1814-2014

LURE LØFTER

Foto: Erica Kronheim (BA)

Åtteårige Henrik Angeltveit Meland hadde nyttårsforsettene klare ved inngangen til 2014, ifølge Bergensavisen.

- Jeg lover å fortsette i speideren, og så vil jeg bli bedre i taekwondo. Jeg skal få svart belte, sier han.

Ingrid Andreassen er superstolt over å ha blitt tatt opp som bever.

Utemøte med opptagelse av både bevere og småspeidere i Kjølberg MS.

SMÅSPEIDER-OPPTAKELSE

Spente speidere var med på bever- og småspeideroppdagelse i to ulike speidergrupper. Den ene gruppa hadde opptakelse inne, den andre ute i vinterkulda. Stemningsfullt og høytidelig ble det hos begge.

NYHET

Tekst og foto: Tove Arntzen

Slik gjorde Kjølberg MS det

Kjølberg MS speidergruppe tok opp bevere og småspeidere utendørs. Mange småspeidere og nesten alle beverne hadde møtt opp sammen med foreldrene sine. Dermed myldret det av glade og spente barn og voksne ute i vinterkulda. Å bli tatt opp som bever og småspeider er stor stas og litt høytidelig, og speiderne sto ivrige og trippet i bakgrunnen mens de ventet på tur.

Gruppeleder Gunnar Dahlgren sa speiderløftet først, og en og en speider la hånden på flagget, gjentok løftet, gjorde speiderhilsen, og fikk speiderskjerf og speidermerket. Så gikk de stolte inn i flokken av voksne for å vise frem beviset på at de var tatt opp.

Slik gjorde Fredrikstad MS det

Hos Fredrikstad MS åpnet gruppeleder Rita Standal møtet og fortalte om hva som skulle skje. Rita sto for opptakelsen av beverne. Egentlig skulle de stå i en ring, men alle var så spente at de i stedet flokket seg rundt henne. Opptakelsen gikk helt fint likevel. Alle avga løftet, gjorde speiderhilsen og fikk merkene sine. Speiderhilsen er ikke alltid like lett å få til hvis fingrene er litt korte, men beverne konsentrerte seg hardt, og klarte det!.

Småspeiderleder Bjørn Erik Simensen tok opp småspeiderne. De stilte seg lydig i hestesko, og høytidelig gjentok de løfte og speiderhilsen, én etter én. De fikk merkene sine, og smilte med stolte blikk til foreldre og søsken som satt og så på.

Hva betyr det å bli storspeider?

Jesper Øder Bredesen
Fredrikstad MS speidergruppe

Å, det er litt kult, for da kan vi bli med på landsleir og sånt. Der er man alene i 24 timer og gjør oppgaver og sånn forskjellig. De gjør enda flere kulere ting, som NM i speiding. Jeg er ikke helt sikker på hva de gjør der, men det er skikkelig kule ting i hvert fall.

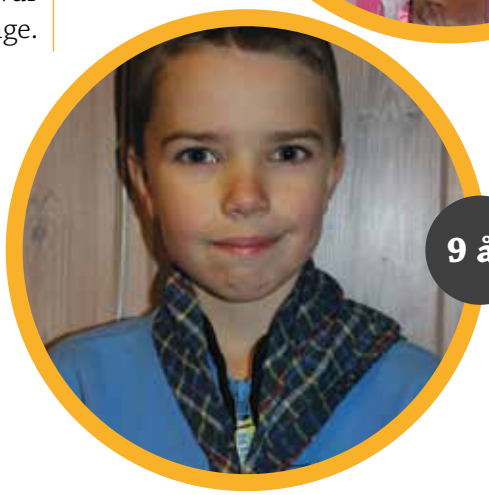
Andreas Kristiansen
Kjølberg MS speidergruppe

Det betyr at du er hyggelig mot andre og sånn. At du ikke gjør noe galt. Så hjelper og trøster du andre når noen er lei seg. Er rett og slett en god venn, da!

Hannah Maria Larsen
Kjølberg MS speidergruppe

Det er morsomt, for mamma og pappa har vært det og broren min er det. Pappa sov ute i telt og hadde øks, for sånn var han. Men hva mamma gjorde, det husker jeg ikke, jeg tror ikke hun var speider så lenge.

Andreas Fuskeland
Kjølberg MS speidergruppe

Nei, det vet jeg ikke, tror jeg. Men de passer vel på de mindre og prøver å få de små til å bli bedre speidere. Og kanskje de drar på tur i flere uker?

BASSENGSPEIDING

og nytt merke på skjorta!

Høsten 2013 kom det nye ferdighetsmerker, og svømmemerket var et av dem. Da Fredrikstad MS speidergruppe fikk høre om merket, bestemte de seg for at et av høstens møter skulle brukes til å få et nytt merke å pryde speiderskjorta med.

NYHET

Tekst og foto: Tove Arntzen

Bademøter er populære, så at det nå er mulig å ta et svømmemerke, syntes speiderne var ganske kult. En kveld i november møtte 35 speidere og ledere opp i Kongstenhallen for å gjennomføre merkekravene.

For at alle skulle kunne boltre seg i vannet, gjennomføre varierende lengder av brystsvømming og ryggsvømming, hoppe og trå vannet, måtte det hele settes i system. Leder Knut Seland hadde med seg en stor plakat, hvor navn og oppgaver ble streket opp. Under veiledning fra lederne, utførte speiderne oppgavene, og krysset av fortløpende for hvilke øvelser de hadde gjennomført.

Noen kom kjapt igjennom kravene, og kunne leke fritt i vannet resten av tiden. Andre valgte å ta leken først, og da ble tiden til å ta merket litt knapp før de måtte skynde seg i dusjen. Men å leke er viktig: Ett av poengene med svømmemerket er at speiderne skal være trygge i vannet. De som ikke er det fra før, blir lettere trygge når de får lov å leke og herje litt.

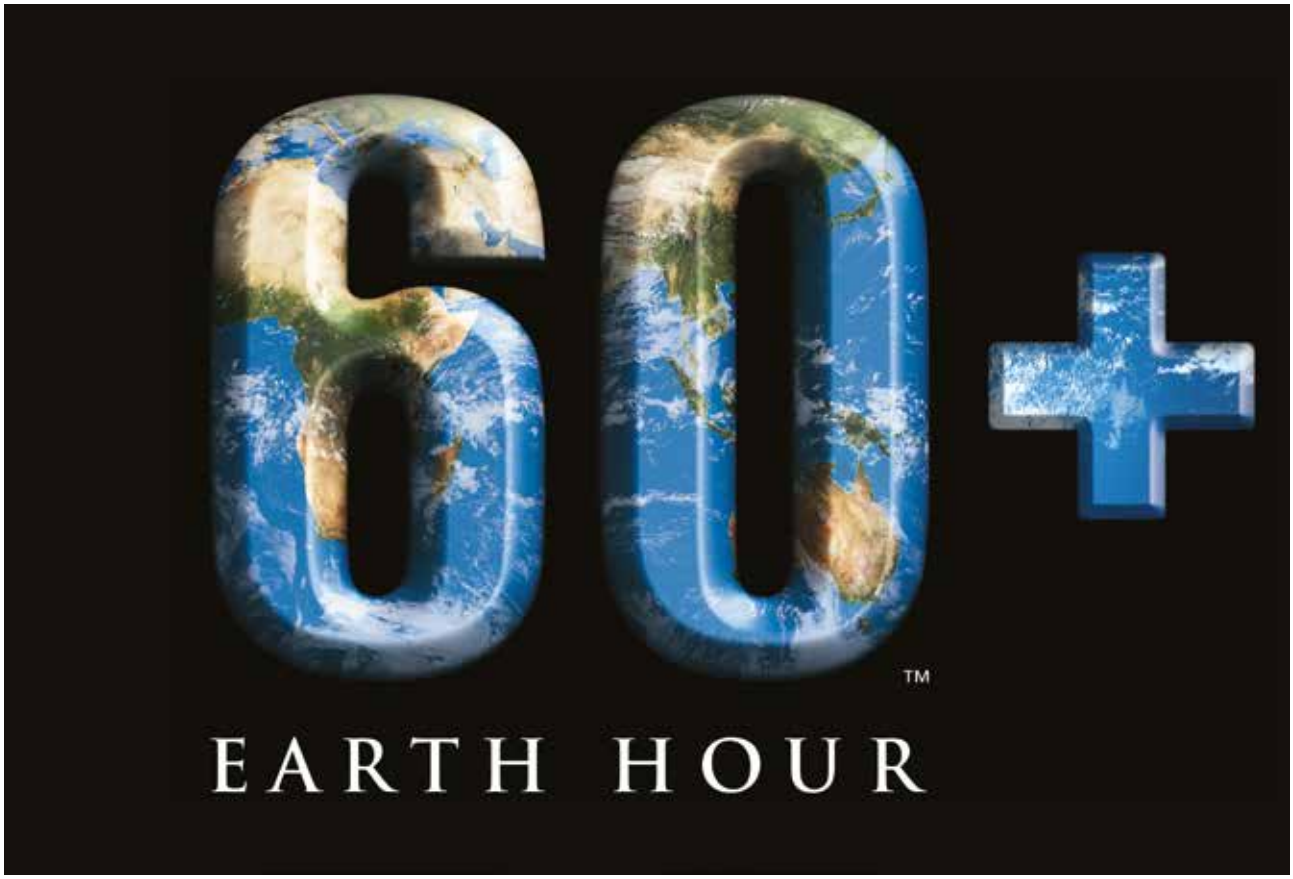
HVA?

Svømmemerket: Fordypningsmerke, Svømming for småspeidere.
Innhold: Svømmeferdigheter, vanntilvenning og stup/hopp i vann.

EARTH HOUR 2014

- har du lysbryter, kan du være med!

NYHET

Tekst: Ksenia Sazonova/Silje Høysæter

Mål: S-4, 11

Lørdag 29. mars kl. 20.30 skal byer, kommuner, bedrifter, organisasjoner og mennesker over hele verden slukke lyset i én time for klimaet. Alle som har en lysbryter kan være med på Earth Hour, som betyr «en time for Jorda». Mennesker over hele verden gjør dette sammen for å vise at de bryr seg om miljøet.
Du vet sikkert at en speider kjenner naturen og verner om den, og ved å slukke lyset på rommet ditt, skru av strømmen på PC-en og la mobiltelefonen ligge i fred en time, kan du være med å vise at akkurat DU bryr deg.
Earth Hour er en *symbolsk* handling. Det betyr at ved å slukke lysene i én time på en bestemt dato, viser du at du bryr deg. Men det er de tingene du gjør hver eneste dag som virkelig betyr noe for miljøet. Husker du å slukke lyset når du går fra rommet ditt? Slår du av PC-en når du er ferdig med den? Vi kan alle bli flinkere til å spare strøm hver eneste dag!
Og husk – lørdag 29. mars kl 20.30 har du mulighet til å slukke lyset og vise at du bryr deg om miljøet!

HVA?

Tips

- Still deg opp i vinduet, eller gå en tur ute når det er Earth Hour (husk refleks!): Kan du se at det blir mørkt hos andre også?
- Tenn stearinlys, og spill et spill med familie eller venner!

AKTIVITETSTIPS

VITENSKAPELIG EGG-SPERIMENT

Visste du at det går an å steke egg i en konvolutt?

Tekst og foto: Silje Høysæter

Mål: K-11, F-4

Du trenger:

- Egg
- Konvolutt
- Pinne
- Bål

Slik gjør du det:

1. Kakk egget og ha hviten og plommen i en konvolutt.
2. Lukk konvolutten rundt en pinne.
3. Hold pinnen med konvolutten over bålet til egget er passe stekt.

Serveringstips:

Egg i konvolutt smaker perfekt sammen med en brødblings og en skive bacon på tur!

Hvordan går det an?

Konvolutten er laget av papir, likevel sørger det fuktige egget på innsiden for at den ikke tar fyr. Men vær forsiktig, om flammene får tak i en bit av konvolutten som ikke er beskyttet av egget, kan den plutselig begynne å brenne!

Foto: Espen Willersrud • Design: Iver Gjendem / Formtor AS

VÅR EGEN SPORTSBUTIKK I 100 ÅR

Overskuddet fra salg av speiderskjorter, merker, klær og turutstyr
på **www.speider-sport.no** går tilbake til speiderarbeid i Norge.

I år feirer vi 100 år med å delta i Expedition Amundsen, verdens hardeste pulkløp.
Følg forberedelsene og løpet over Hardangervidda på **facebook.no/Speidersport**

Se intervjuet speiderne gjorde med Jan Egeland på speiding.no

BLI EKSPERT

– Det barn på flukt ønsker seg aller mest, er å kunne gå på skolen, forteller Jan Egeland til speiderne Marte (11), Emma Johanne (11), Magnus (12) og Thandobuntu (13).

Jan Egeland er sjef (generalsekretær) i Flyktninghjelpen, og takker speiderne for at vi gjennom Speideraksjonen har samlet inn penger, så Flyktninghjelpen kan gi trygge og gode skoler til barn på flukt.

Fra 22. til 27. april er det igjen klart for Speideraksjonen, og du kan hjelpe til! Se tips til aktiviteter på neste side, og les mer om Speideraksjonen i bladet til høyre.

SPEIDER-AKSJONEN 2014

→

AKTIVITETSTIPS

AFRIKANSK FRISTELSE

En fin ramme rundt et møte som skal handle om speideraksjonen kan være å lage en matrett fra et annet land. Her finner du en spennende matrett fra Libya med couscous.

Tekst: Lars Volden • Foto: Mstabell.com

Mål: K-6

Couscous har blitt tilberedt og spist i hundrevis av år i Nord-Afrika. Couscous er laget av det samme som pasta, altså semule som kommer fra hvete. I Libya er det vanlig å servere couscous med lammekjøtt, storfekjøtt eller kjøtt fra kamel. I Egypt blir couscous brukt som en dessert som er tilberedt med smør, sukker, kanel rosiner, nøtter og krem.

For å lage et måltid for fire stykker med couscous og kylling trenger du:

400 g couscous
4 kyllingfileter
1 gulrot
1 løk
1 ts salt
50 g smør
1 ts pepper
1 knivsodd safran
1 l vann
50 g sultanarosiner

Slik gjør du det:

- Del opp løk og gulrot i skiver og putt det i en kjele med salt, pepper, smør og safran.
- Så deler du opp kyllingen i store terninger og legger dem i kjelen. Tilsetter deretter en liter med vann. Så skal det hele småkoke i 30 minutter.
- Kok så opp sultanarosiner i en egen kjele med vann i ca. fem minutter. Om du ikke får tak i sultanarosiner går det helt fint å bruke tørket aprikos.
- Kok couscous etter anvisning på pakken.
- Om du ønsker karamellisert løk på toppen skjærer du en hel løk i tynne skiver. Brun 50 g smør i en panne og legg oppi løken, 4 ss honning, en halv teskje kanel og en halv teskje salt.
- Når du har gjort det, kan du fordele maten på fire tallerkener.

Denne, og andre retter som bruker couscous går det lett an å lage på speidertur, så lenge dere har nok kjøkkenutstyr og et bål eller en primus.

Rop fra Liberia

Klapp i takt med ropet. Prøv forskjellige rytmer!.

Leder: Oh djoh weh
Speidere: Weh
Leder: Oh djoh weh
Speidere: Weh
Leder: Oh wee (Hører du det?)
Speidere: Wa (Ja jeg hører)
Leder: Oh wee
Speider: Wa
Leder: Oh gbal de gba gba (Så bra!)
Speidere: Oh gbal de gba gba
Leder: Oh gbal de gba gba
Speidere: Oh gbal de gba gba

Ropet er hentet fra www.speiderbasen. no. Her finner du mange andre rop og leker som er perfekte til et lite avbrekk på et patruljemøte, eller kanskje rundt leirbålet.

Tekst: Silje Høysæter/speiderbasen.no

TEMA

SAMMEN

Tekst: Tove Arntzen • Foto: Carl Frederic Salicath og Tove Arntzen

Kan du tenke deg hvordan det ville vært hvis du ikke hadde noen å være speider sammen med? Hva skulle du da gjort på speidermøter og på speidertur, hvem skulle du samarbeidet med?

Ordet SAMMEN er viktig for oss. I språket vårt er det minst 16 ord som kan brukes istedenfor ordet sammen. Flere av disse ordene bruker vi i speideren, for eksempel patrulje, gruppe, flokk og tropp. Disse ordene bruker vi for å dele oss inn, for å vite hvem vi hører sammen med.

I Norge er det ca. 33 000 speidere, knapt 20 000 av dem er medlemmer i det samme speiderforbundet som du er, nemlig i Norges speiderforbund. Det finnes flere tusen norske speidere som er omtrent like gamle som deg. Er ikke det fint? Tenk så mange speidervenner du kan møte i fremtiden, venner som du kan gjøre morsomme ting sammen med!

Noen av dem du treffer på speideren kommer du kanskje til å være venn med resten av livet. Det er mange som opplever det. Det er også veldig mange som ikke er speidere nå, men som har vært det en gang i løpet av livet sitt. Hvis du spør noen i familien eller andre kjente, så vil du kanskje bli overrasket over hvor mange det er som har vært i speideren en gang, og som kan fortelle deg om hyggelige ting som de opplevde sammen med andre speidervenner.

I hele verden finnes det ca. 40 millioner speidere i 161 land. Det vil si at nesten uansett hvor du drar, kan du møte noen å være speider sammen med, det finnes nesten uendelig mange der ute som du ennå ikke har truffet og som du kan bli speidervenn med.

Sammen i tykt og tynt – sjøspeidere dingler fra Havbraatt.

På speiderforbundets nettside www.speiding.no, står det: Speiding er friluftsliv året rundt og opplevelser sammen med andre. Speiding er samarbeid om oppgaver og speiding er vennskap som oppstår og utvikles underveis – også på tvers av landegrenser.

KFUK- og KFUM-speiderne slo seg sammen i 2003

Speidere fra KFUK-KFUM-speiderne og Norges speiderforbund er sammen i studio for å spille inn leirsang.

Speiderfest på NM i speiding, hvor speidere i patruljerer konkurrer sammen om å bli best i Norge.

Ole Kristian Hjørnerød og Hilde Johansen med barna. Ole Kristian og Hilde traff hverandre og ble kjærester i speideren da de var ungdommer. Nå er de en familie og har tvillingene Ola og Henrik.

Norges speiderforbund ble grunnlagt i 1978 ved sammenslåingen av Norsk Speidergutt-Forbund og Norsk Speiderpikeforbund (NSPF, grunnlagt 1921).

Sammen kan speidere lage de mest imponerende byggverk!

Leirbål er ikke det samme alene. Er man sammen blir det minne for livet – og kanskje finner du til og med en spesiell å være sammen med?

Speidere, gode alene – best sammen!

BØRRE & ULRIKKE

SAMMEN ER VI SMARTE

Tekst: Karoline Tetzlaff B. Hauge • Illustrasjon: Lise Larsen Kjelstrup

– Børre, Ulrikke og Jump var på skitur med resten av flokken:
– Ski er noe av det morsomste jeg vet, ropte Børre til de andre. Han lå snart langt foran de andre i flokken. Han stoppet opp før en lang og bratt bakke som de egentlig pleide å gå rundt. Beinbrekkerbakken ble den ofte kalt. Børre kikket nysgjerrig nedover bakken. Han hadde så lyst til å suse nedover, og få følelsen av at han kunne fly.

«Hvis jeg bare venter på de andre der de kommer ned, så finner jo ikke de ut at jeg kjørte ned her» sa Børre til seg selv, før han satte utfor.

– Wooohooo, skrek Børre mens han suste nedover. Så fort hadde han aldri kjørt før! Det føltes virkelig ut som han kunne fly, men før han rakk å tenke noe mer lå han som en bylt i snøen. Skiene var knekt, og det gjorde kjempevondt i det ene beinet.
– Aaau! hylte Børre alt han kunne.

– Hva var den lyden? spurte Ulrikke de andre. Plutselig hørte de samme lyd igjen.
– Det er Børre, sa Jump forskrekket. Resten av flokken fulgte lyden, de gikk så fort de kunne.

Da de kom frem til bakken så de Børre ligge i snøen litt lengre ned.
– Det gjør så vondt i beinet mitt, gråt Børre. Alle tok av seg skiene og gikk forsiktig ned til ham.

– Det er kanskje brukket», sa speiderlederen.
– Å nei, hva skal vi gjøre da? Ulrikke og Jump så bekymret på Børre.
– Jeg går opp på den toppen der og ser om jeg kan få dekning på mobilen min, så jeg kan ringe etter hjelp, sa speiderlederen til resten av flokken.
– I mens kan dere pakke Børre inn med ekstra tøy. Dere kan også lage en båre, og finne noe vi kan bruke til å spjelke beinet hans med.

– Jeg kan ikke spjelke et bein jeg, Ulrikke, sa Jump bekymret. Han var engstelig for vennen sin.
– Det kan jeg, men jeg vet ikke hvordan man lager en båre, sa Ulrikke.
– Jeg kan lære deg det, sa Jump. Så tok han med seg Ulrikke og noen flere mens resten av flokken pakket Børre forsiktig inn i flere klær, slik at han ikke skulle fryse.
– Godt vi har hverandre, Ulrikke» sa Jump.
– Sammen klarer vi nesten alt!
– Ja, flere hoder tenker bedre enn ett, sa Jump lurt.

Speiderlederen kom raskt tilbake, og sa at hjelpen var på vei.
– Dette kommer til å gå helt fint Børre, ta det med ro, legehelikopteret kommer og henter deg snart, så vi trenger ikke å spjelke likevel. Bare ligg rolig, så skal vi passe på at du holder deg varm.

Jump og Ulrikke pustet lettet ut – det kom til å gå bra med vennen deres.

AKTIVITETSTIPS

PÅ JAKT ETTER SPOR

Foto: Jørgen Sando • Tekst: Jørgen Sando

Mål:
F-8, 9

Ta troppen din med ut på tur for å finne dyrespor! Førerpatruljen i Rjukan speidergruppe har vært på ulvesporing, og på den spennende turen så de blant annet en død elg som ulven hadde spist på, ulvespor, ulvebæsj , en pelsdott og et ulvehi.

Patruljeførerne fra Rjukan lærte at det er viktig å gå på «bakspor». Det vil si at du går motsatt vei av ulven. Hvis ikke, stresser du ulven, og du får ikke se sporene fra naturlig adferd. Det er likevel ikke sannsynlig at du får se ulven, fordi den er redd mennesker, og stikker så fort den kan. Men du får se hva ulven har gjort, for eksempel spor etter lek, hvile og jakt.

BLI EKSPERT

Mål:
F-8

Hvilke dyr har vært her?

Legg deg ned på bakken, krabb litt rundt, og se om du kan finne fotavtrykk eller kanskje andre spor etter dyr ute i naturen …

Tekst og foto: Espen Willersrud

Hvis du legger deg ned på bakken og leter litt, vil du fort kunne oppdage spor av dyr ute i naturen. Særlig når bakken er sølete, eller i nysnø kan du lett legge merke til at dyr har gått der. Det er også helt uten tvil at dyr går på do akkurat der de ferdes i naturen.

Men hvordan finne ut hvilke dyr som har vært der? Ta deg en tur på biblioteket og lån med deg en bok eller to om dyrespor. Både bæsj og spor etter labber og klover er det gode bilder eller tegninger av i slike bøker. Etter hvert lærer du deg å se hvilke dyr som har beveget seg rundt i naturen der du ferdes. Det er gøy å kjenne igjen spor!

BLI EKSPERT
PÅ STJERNER

Om vinteren er himmelen vakker å se på, med mange stjernebilder. Stjernehimmelen kan også hjelpe deg å finne veien.

Kilde: Speiderboka og NRK Illustrasjon fra Speiderboka: Iver Gjendem

En stjerne er en selvlysende, diger kule av glødende gass, nesten som en enorm lyspære som varer veldig lenge. Hvis du vil se på stjernene, er det lurt å finne et egnet observasjonssted. En bakke i åpent terreng er ofte best. I starten vil mange stjerner se like ut, men etter hvert skiller det seg ut grupper, og du ser forskjellige typer.

Et *stjernebilde* er en gruppe stjerner som, sett fra Jorda, ser ut til å danne et mønster. Hvis du tegner en strek mellom bestemte stjerner, danner de figurer. I virkeligheten er stjernene mange lysår fra hverandre, og det er lite som knytter dem sammen. Det finnes mange forskjellige stjernebilder. Her ser du noen av de mest kjente. Klarer du å se dem ute på himmelen også?

Stjernehimmelen kan også hjelpe deg å finne veien. Les mer om hvordan du finner retningen med Nordstjernen.

Finn vei med Nordstjernen

Nordstjernen ligger i nord, og du kan se den hele året, så lenge det er mørkt nok. For å finne Nordstjernen må du første finne Karlsvogna.

- Merk deg avstanden mellom de to stjernene som danner den bakerste delen av vogna.
- Tenk deg en linje rett oppover som er fem ganger så lang som denne avstanden.
- Der linjen stopper, finner du Nordstjernen. Den lyser ofte sterkere enn andre stjerner.
- Nå kan du bruke Nordstjernen til å gå mot nord. Et smart triks kan være å trekke en loddrett linke fra Nordstjernen ned mot et punkt i terrenget. Deretter går du mot dette punktet.

Visste du at...

Mål: F-2, 8

På en klar himmelnatt kan du se mer enn 2 000 stjerner.

Månen lyser fordi Sola skinner på den og lyset blir reflektert ned til oss på Jorda.

Det tar åtte minutter før lyset fra Sola når Jorda.

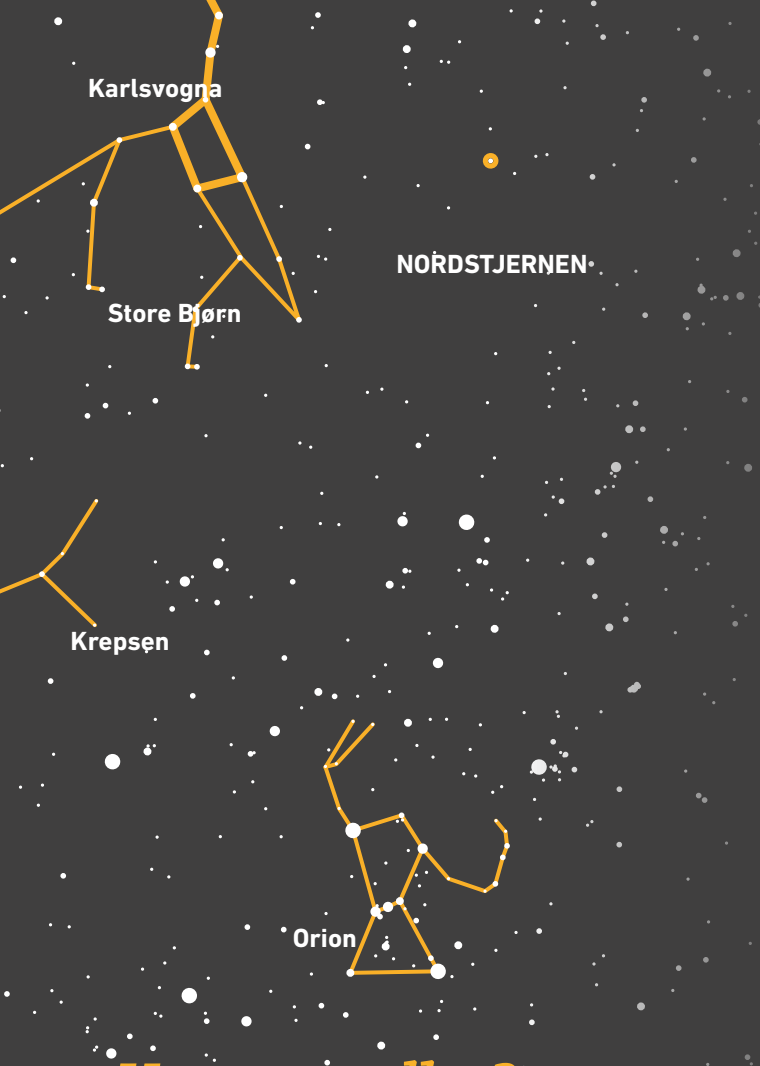
Stjernene er langt borte fra Jorda. Det hadde tatt 100 000 år å fly med romskip til nærmeste stjerne.

Sola også er en stjerne. Den er den nærmeste stjernen sett fra Jorda, og den gir Jorda nok energi, slik at vi har liv her.

Sola er kjempestor! Hvis vi tenker oss at Sola er en fotball, så ville Jorda være mindre enn en ert.

Hvis du skulle kjøre med bil til Sola, så hadde det tatt 200 år. Å reise til Sola med romskip hadde det tatt 150 dager, og da hadde du flydd ca. 40 000 kilometer i timen.

Vi kan ikke se stjerner på dagen fordi Sola har så sterkt lys.

Hva er nordlys?

Nordlys er et slags «lysshow», og de som «styrer» showet er Sola og Jorda. På Sola er det kjempevarmt, hele 15 millioner grader. Fordi det er så varmt, kan det skje eksplosjoner. Jorda er som en stor magnet som trekker til seg ting. Magnetfelteter sterkest på Nordpolen og Sørpolen. Når det skjer eksplosjoner på Sola, slynges masse små partikler («støv») ut i verdensrommet. Noe av dette støvet kommer helt til Jordas atmosfære. Magnetfeltet og atmosfæren til Jorda fanger opp disse støvkornene, og da danner det seg nordlys. Hvor ofte og hvor sterkt nordlyset forekommer styres av aktiviteten på Sola. Magnetfeltet og jordatmosfæren bestemmer hvor på Jorda vi kan oppleve nordlyset.

AKTIVITETSTIPS

Besøk Solobservatoriet

Hvis du bor på Østlandet kan du og speidergruppa di gjøre som troppen i Konnerud speidergruppe og besøke Solobservatoriet på Harestua i Oppland. De lærte mer om nordlys, solstormer, Månen og mye mer.

Foto: Konnerud speidergruppe

Solobservatoriet ligger 588 meter over havet og er Norges største astronomiske anlegg. Solobservatoriet har mange kikkerter, et stort solteleskop i et 20 meter høyt tårn (12 meter over og åtte meter under bakken), og noen av de flotteste forholdene for å studere himmelen. Solobservatoriet er det eneste større vitenskapelige observatorium i Norge, og ble tidligere brukt til forskning på sola. Få mer informasjon på **www.solobservatoriet.no.**

PREMIEQUIZ

Finn riktige svar på spørsmålene i quizen ved å lese bladet, og vær med på trekningen av en overraskelsespakke fra Speider-sport. Svarfrist er 10. mars.

Mange svarte riktig på premiequizen i forrige utgave. En heldig vinner får en speiderkniv, og dette er: **Ada Amalia Skjensvold, Bergen.**

Hva går det an å steke egg i på bål?

○ Fiskesnøre ○ Konvolutt ○ Sko

I hvilken svømmehall tok speiderne fra Fredrikstad MS svømmemerket?

○ Kongstenhallen ○ Tøyenbadet ○ Sentralbadet

Hva bør du gjøre den 29. mars?

○ Heise flagget ○ Slukke lyset i en time ○ Lure naboen din

Hvilke stjerne kan hjelpe deg med orientering?

○ Julestjernen ○ Nordstjernen ○ Et stjerneskudd

Hva fant speiderne på Rjukan da de var på ulvesporing?

○ En hund ○ Et bjørnehi ○ En død elg

Hvor mange år er Speider-sport?

○ 100 år ○ 5 år ○ 25 år

Hva kan du bytte ut sultanarosiner med når du lager couscous?

○ Epler ○ Ost ○ Tørket aprikos

Navn:.....

Adresse: .....

.....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT SIDEN OG SEND TIL:
Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Merk konvolutten med «Speideren»

SPEIDERTEGNING

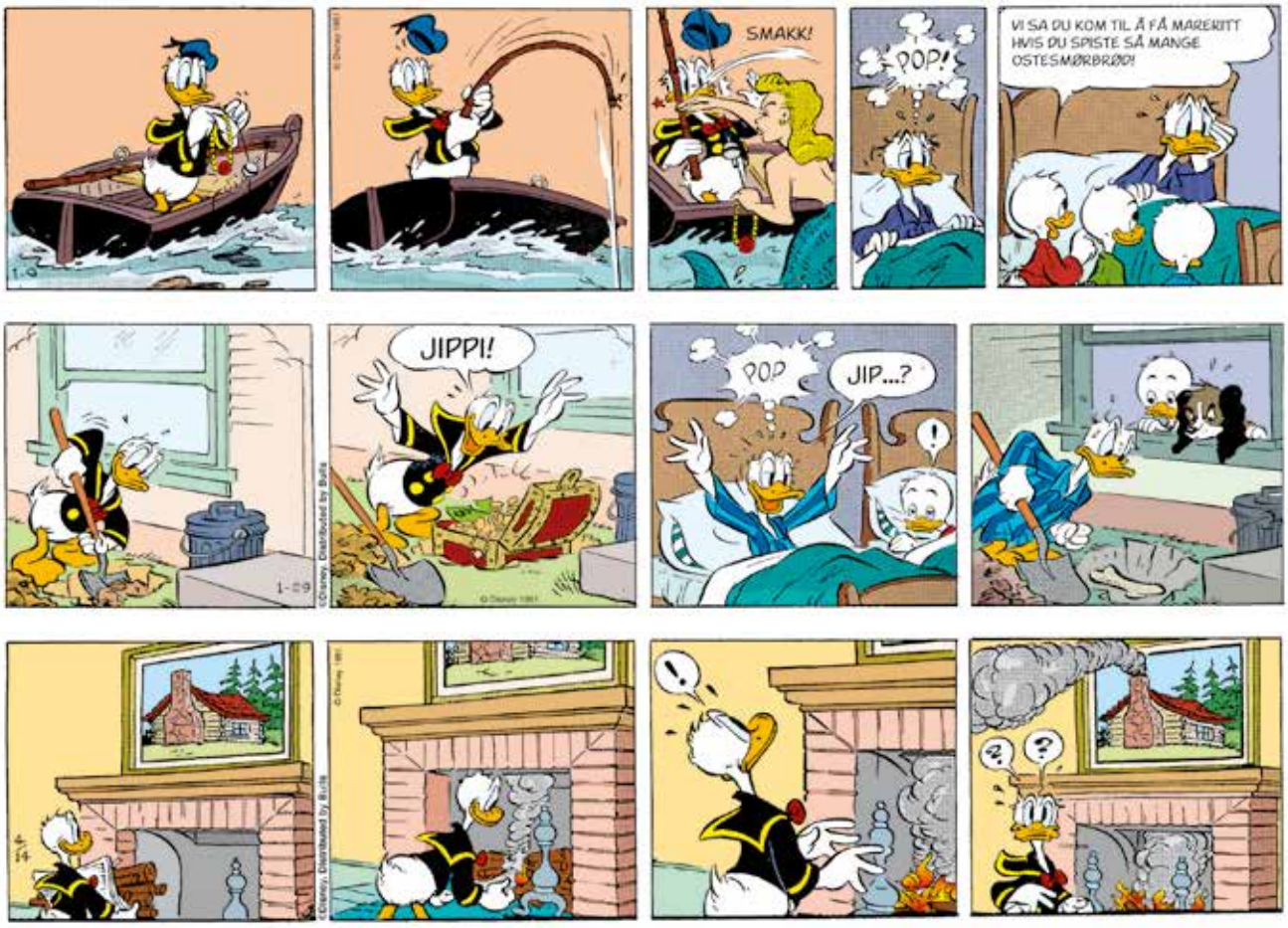

Tina Selåsvassenden (8 år) fra 1. Risør speidergruppe har tegnet denne flotte tegningen til Speideren.

Liker du også å tegne? Send gjerne inn tegningen din til postboks 6910 St. Olavsplass, 0130 Oslo. Merk konvolutten med «Speideren».

Speideren blir veldig glad for post fra leserne!

TEGNESERIER

SPEIDERMAT

GROVE WRAPS

med reinsdyr og tyttebærrømme

En slags norsk variant av taco, perfekt som hyttekos, eller et lite prosjekt på tur.

Tekst og foto: Espen Willersrud

Mål: F-4

Grove wraps (ca. 8 stk):
- 225 g grovbakstmel
- 1 ts salt
- 1 ts bakepulver
- 50 gr margarin/smør
- 1,5 dl vann
- Hvetemel til utbaking

Fyll:
- Reinsdyrskav (eller annet viltkjøtt)
- Seterrømme
- Rørte tyttebær
- Godt smør eller margarin til steking
- Salt og pepper
- Sopp, f.eks. sjampinjong
- Hvitløk
- Purre
- Paprika
- Ruccola

Wrapsene lager dere slik:
- Smelt margarin eller smør, bland inn de øvrige ingrediensene. Sett deigen kjølig i en times tid før steking.
- Del opp i åtte emner, og bak og kjevl dem ut med litt hvetemel.
- Stek dem i tørr teflonplanne på middels varme til de får noen små brune prikker, på begge sider.
- Legg dem i aluminiumsfolie eller kjøkkenhåndle mens du tilbereder fyllet, så blir de ikke tørre.

Fyllet lager dere slik:
- Stek reinsdyrskav i smør, litt salt og pepper i stekepanne sammen med oppdelt sopp og litt hvitløk.
- Bruk rå purre, søtpaprika og ruccola som tilbehør.
- Husk å skylle grønnsakene!
- Rør sammen rørte tyttebær og rømme.

Legg litt av det varme fyllet og det rå tilbehøret på hver wrap, ha på en klatt rosa rømme, og rull/brett sammen.

Server straks – mmmm!

INFORMASJON TIL FORELDRE

Ny i speideren?
Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

Speiderens egen butikk
Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

Speiderne er på nett
Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER
- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe tre ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderbåter
- Ulykkesforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT
Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT
Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND
BESØKSADRESSE:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

B
NORGE P.P. PORTO BETALT
DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
posten

SMÅTT, MEN GODT

Du trodde kanskje det var et stort maskineri bak Speider-sports fasade? Rekke på rekke med butikkansatte og lagerarbeidere for å få det hele til å gå knirkefritt og profesjonelt rundt?

Tekst: Silje Høysæter • Foto: Carl-Frederic Salicath

Én mann på lønningslisten

Da må du tro om igjen. På et lager stappfullt av speiderskjorter og all slags spennende duppedingser som kan få et hvert speiderhjerte til å hoppe av utstyrsglede, finner du daglig leder Svein Otto Aure. Sammen med en håndfull frivillige er det ham som holder hjulene i gang i speiderens helt egne sportsbutikk.

Støtter speiding

For det er nettopp det det er, Speider-sport er eid av forbundet og drevet på ekte speidervis. Hele overskuddet går til å drive godt speiderarbeid over det ganske land.

– Speider-sport drives smått, men godt. Vi er opptatt av å strekke oss langt og gjøre vårt aller beste, forteller Iver Gjendem, som blant annet har designet nettbutikken www.speider-sport.no i anledning Speider-sports hundreårsjubileum.

Profitt i andre rekke

Men Speider-sport er ikke bare en profesjonell butikk drevet etter speidermetoden. Både sjelen og nattesøvnen blir lagt i å finne fairtrademerkede og økologiske varer. Aller helst skal de også være klimakompenserte og kortreiste også. Etikk og moral går nemlig foran profitt når speideren lager egen butikk.

